

NOTAT

Til: Landsstyret

Fra: Hilde Tretterud, sekretariatsleder

Dato: 15.11.2021

Honorarsystem for NJ Frilans

Landsstyret vedtok 3.12.2020 å be NJs sekretariat, i samarbeid med NJ Frilans, gjennomgå honorarsystemet for tillitsvalgte i NJ Frilans, og vurdere om det skal endres.

Som bakgrunn for dette dokumentet ligger:

- *Forslag til vedtak: Tapt arbeidsfortjeneste 18.11.20 v/Kyrre Lien*
- *Forslag om økt sats for tapt arbeidsfortjeneste for frilansere, 30.11.20 v/lønnsutvalget i LS*
- *Intent notat: Honorarsystemet TV NJ Frilans 18.8.21 v/Aslaug Watten, rådgiver i NJ*
- *Internt notat: Synspunkt honorering fra leder 16.8.21 v/Lisbeth Jære*

Sekretariatsleder følger deler av anbefalingene fra rådgiver og NJ Frilans' nå avgåtte leder, men ikke alle.

Lønn eller honorar for NJ Frilans' leder

Pr i dag er ikke NJ Frilans' leder en lønnet stilling. Det er et frivillig verv som honoreres med en sum fastsatt av styret i laget. NJ bevilget i 2021 kr 50 637 + arbeidsgiveravgift i årshonorar til leder. Styret har vedtatt å bruke tilsvarende fra egen lagskontingent (180 kr pr år). I tillegg til honoraret får leder tapt arbeidsfortjeneste for møter i eget AU og styre mm. I 2020 beløp dette seg til omkring 55 000 kroner. Samlet honorering kan altså være rundt 150 000 kroner for ett år.

Avgått leder for NJ Frilans' Lisbet Jære skriver i sitt forberedende notat til denne saken "*et klart råd er at lederstillingen lønnes etter fast sum og stillingsbrøk*". Hun foreslår videre at «*Det defineres hvor mye stillingen som leder i NJ Frilans utgjør, for eks 20 eller 30 prosent.*»

Også rådgiver Aslaug Watten, som arbeider tett på NJ Frilans, mener det er riktig å lønne tilsvarende 30 prosent stilling, høyere enn snittlønn for journalister, og at NJ bør bevilge hele beløpet, slik at det ikke skal dekkes av ekstra kontingent for frilansmedlemmene.

Det er en mulighet å ansette NJ Frilans' leder på samme måte som NJs øverste leder og nestleder er ansatt i den perioden de er valgt. Disse er fritatt arbeidsmiljølovens arbeidstidsbestemmelser, og arbeider trolig langt mer enn en full stilling.

NJ må vurdere ev. økning av antall tillitsvalgte som ansatte svært nøye. Det er fra tid til annen et ønske om at NJ skal lønne flere tillitsvalgte, noen har ønsket flere på toppnivå, ute i lokallagene har vært nevnt, og ute på studiestedene har også vært diskutert. Ønsket om å skaffe noen tillitsvalgte bedre arbeidsforhold ved å lønne dem, er en vei å gå som trolig vil gi større press om å betale enda flere. Organisasjonen må vurdere om det er hensiktsmessig, og om man har økonomi til å etablere slike langsiktige ordninger. Fram til nå har holdningen vært at tillitsvalgtarbeid i prinsippet er frivillig arbeid, men at de øverste tillitsvalgte i lagene har fått fastsatte honorarer. I enkelte sjeldne tilfeller er tillitsvalgte frikjøpt for en kort periode eller en mindre prosent over en lengre.

Argumenter for å lønne NJ Frilans' leder kan være at det å være leder for denne gruppen er annerledes enn andre verv både fordi man selv er frilanser, uten en fast inntekt i bunn, og fordi man er tillitsvalgt for en gruppe som har andre utfordringer enn resten av medlemsmassen.

Det er imidlertid et spørsmål om det er riktig å knytte et slikt verv til en stillingsprosent og ikke anse det som frivillig arbeid, som i perioder kan kreve mye, og i andre perioder mindre. Honorar for slike verv er en kompensasjon for det ansvar man har, og den udefinerte tid man bruker på et verv, og er ikke knyttet til en viss arbeidstid.

Et argument fra frilansere er at man via honorar ofte ikke får dekket de timene man jobber som tillitsvalgt. Det er viktig å skape forståelse for at tillitsvalgtarbeid normalt ikke er lønnet arbeid, men frivillig arbeid. De fleste tillitsvalgte bruker fritid på sine verv, også de som er i en ansettelse.

Sekretariatsleder går ikke inn for å gjøre flere verv lønnede, men mener det riktige er å fortsette å honorere leder i NJ Frilans, og at NJ sentralt bør stå for hele honoraret slik at NJ Frilans ikke må skaffe egne inntekter for å dekke deler av dette.

Størrelsen på honoraret

Enkelte verv er mer krevende enn andre, og honorarene bør gjenspeile dette.

Jære beskriver at ledervervet både er mentalt krevende og at hun har brukt mer tid enn forespeilet, blant annet fordi NJs øvrige organisasjon har andre prioriteter enn frilansernes problemstillinger. Hun mener honoraret er for lavt, og skriver at «Stillingen er en lederstilling, og bør honoreres deretter.»

Det må etableres gjensidige forventninger de tillitsvalgte imellom og sekretariat om hva vervene innebærer. For eksempel er sekretariatet riktig adressat for frilansmedlemmer som trenger bistand til sine rettigheter, og dette er ikke noe leder for laget skal trenge å bruke sin tid på.

Medlemmene via årsmøtet, styret i laget og NJs fagperson i sekretariatet argumenterer for at belastningen ved vervet er større enn det dagens tildelte honorar for NJ Frilans' leder er satt til. Det er svært viktig for NJ å gjøre et godt arbeid for frilansmedlemmene, og det er avgjørende at organisasjonen klarer å rekruttere dyktige og engasjerte tillitsvalgte til vervet.

På bakgrunn av dette foreslås det at honoraret for å være leder i NJ Frilans settes opp til 150 000 kroner, og at det justeres årlig. Tapt arbeidsfortjeneste for lange møtedager kommer i tillegg.

Forutsigbarhet for styret

Etablert system er at alle lag får det samme i honorar til sine styrer via administrativ tildeling. Lagene bestemmer selv hvordan honoraret skal fordeles innad i styret. Lagene må søke og begrunne større honorarer.

Dette oppleves som uforutsigbart og en ekstra belastning for NJ Frilans, som har hatt mye større honorarer enn lokallagene gjennom mange år. NJ Frilans har valgt å gi honorar til leder og en infoansvarlig. I 2021 ble det bevilget 35 284 kroner + arbeidsgiveravgift til infoansvarlig (har ansvar for nyhetsbrevene, FB-oppdateringer, til delvis også stoff til nj.no). Infoansvarlig får også tapt arbeidsfortjeneste ved deltakelse på møter.

Beløp som NJ bevilger til NJ Frilans blir overført til laget. Det er formelt sett NJ Frilans som står for videre behandling og utbetaling, men i praksis er det NJs sekretariat som står for dette uansett. Beløpet innberettes, det trekkes skatt og NJ Frilans betaler arbeidsgiveravgift av beløpet. Det er trolig en forenkling for alle, om dette går direkte mellom NJ sentralt og mottaker av honoraret.

Det er ikke problematisert at det gis store honorarer til to av styrets representanter, og ikke resten. Skulle styret i laget velge å fordele oppgavene annerledes enn de siste årene, slik at andre i styret tar mer av oppgavene, kan honorarene for disse to vervene også fordeles annerledes innad i styret. Dette bør gjøres i samarbeid med NJs sekretariat.

NJ Frilans står i en særstilling med tanke på hva slags lag det er, hvilket ansvar som ligger på lederen av laget og hva slags oppgaver laget tar ansvar for. Det foreslås derfor at honorar til NJ Frilans tas ut av retningslinjene for lagene, og at alt bevilges og utbetales direkte fra NJ.

Tidlige avklaringer

Dersom NJ sentralt setter i gang prosjekter der vi ønsker frilanseres deltakelse, skal honorar og evt tapt arbeidsfortjeneste avklares ved oppstart.

Dersom NJ Frilans setter ned omfattende utvalgsarbeid eller andre prosjekter der styret mener det bør gis tapt arbeidsfortjeneste eller honorar, skal dette være en del av søknaden til NJ sentralt. Tillitsvalgte i NJ Frilans' kursgruppe og de som sitter i arbeidsgruppa for frilansseminaret gis et honorar for sine verv etter søknad til NJ.

Ekstrakontingent for å honorere leder bør unngås

Det er uheldig at NJ Frilans selv oppfatter at honoraret fra NJ sentralt er så lavt at de iligger frilansmedlemmene en ekstra kontingent. En medlemsgruppe som tjener dårligere enn andre, får dermed høyere kostnader ved å være medlemmer enn andre.

Konsekvensen dersom NJ bevilger et høyere honorar, må være at lokallagskontingenten settes tilsvarende ned, for å lette kostnadene på NJs frilansmedlemmer.

Tapt arbeidsfortjeneste

Landsstyret har vedtatt satser for hvor mye frilansstillitsvalgte får i tapt arbeidsfortjeneste (TA) for deltakelse på møter. TA er en kompensasjon for at frilansere ikke kan ta oppdrag på dager som er opptatt med møter. Tapt arbeidsfortjeneste er fastsatt slik at beløpet skal inkludere feriepenger. Det beregnes arbeidsgiveravgift og trekkes skatt.

Møtehonorar gis i tillegg for frilansere i landsstyret og i landsstyreoppnevnte utvalg, slik andre tillitsvalgte også får.

Høsten 2020 foreslo Kyrre Lien i landsstyret at satsen skulle være 2752 kroner og justeres årlig etter dette. Lien sitt forslag var begrunnet ut fra snittlønn i bransjen, og satt ut fra en timelønn.

Lønnsutvalget behandlet saken og mente 2100 kroner var riktig nivå, med en videre årlig justering, og det ble vedtatt i landsstyret, og gjelder pr 2021.

Formålet med å gi tapt arbeidsfortjeneste er at dager som ikke kan brukes til inntektsskapende arbeid, gis en kompensasjon. Lønnsutvalget skrev i sakspapir til landsstyret i november 2020 «Godtgjørelse for tapt arbeidsfortjeneste gis for frilansere som deltar på heldagsmøter i regi av NJ sentralt.» Det var nok opprinnelig slik, men det har etter hvert blitt gitt tapt arbeidsfortjeneste også for møter i NJ Frilans.

Det har utviklet seg en praksis der det gis tapt arbeidsfortjeneste for møter som er 3 timer eller lenger, og halv sats for møter av en varighet mlm 1 og 3 timer, også digitale møter. Det er dager der man ikke rekker en full arbeidsdag pga lange møter, som skal kompenseres, ikke korte møter som likevel kan inneholde en dags arbeid. Kortere kveldsmøter er noe de fleste tillitsvalgte normalt gjør på fritid. Det foreslås derfor at møtedager under 3 timer ikke gis tapt arbeidsfortjeneste.

Tapt arbeidsfortjeneste bør gis til frilansere for møtedager over 3 timer, i følgende tilfeller:

- NJs landsstyre og arbeidsutvalg
- NJ Frilans' styre og arbeidsutvalg
- Landsstyrenedsatte utvalg
- Delegater under NJs landsmøte
- NJ Frilans representanter i det nordiske samarbeidet
- NJ Frilans representanter i EFJ og IFJ (FREG)

Det gis ikke tapt arbeidsfortjeneste eller møtehonorar for å delta i årsmøter i lagene.

Flere honorarer, mindre "tapt arbeidsfortjeneste"

Det har også utviklet seg en praksis der frilansere får «tapt arbeidsfortjeneste» for tillitsvalgtarbeid, f.eks. for å arbeide med det årlige frilansseminaret, eller sitte i NJ Frilans' kursgruppe, i stedet for honorar som andre tillitsvalgte får for tilsvarende verv. Formelt sett er ikke nødvendigvis dette noe problem, men det gir et inntrykk av at man får en dagslønn for et bestemt og utført arbeid, i stedet for et honorar for et verv man har påtatt seg.

Det foreslås derfor at det gis honorar, ikke tapt arbeidsfortjeneste, for flere verv i NJ Frilans.

Det har vært etterspurt et honorar for nestleder i NJ Frilans, og referent har fått tapt arbeidsfortjeneste pr referat. I andre styrer gis sekretær et honorar som følger vervet, ikke en form for lønnskompensasjon pr møtereferat.

Det foreslås at NJ Frilans får en pott til styrehonorar lik det andre lag får (i tillegg til honorar til leder og info), som styret kan fordele til styremedlemmene etter eget valg som andre lag.

Økonomiske konsekvenser for NJ

Den foreslåtte økningen til leder vil gi en årlig økt kostnad på omkring 100 000 kroner + arbeidsgiveravgift. Potten til styrehonorar er også ny og følger retningslinjene for lagene.

Sekretariatsleder oppfatter at satsen for tapt arbeidsfortjeneste ble satt av landsstyret for ett år siden, med årlig justering. Kostnadene til TA er kraftig økt de siste årene. I 2018 ble det totalt utbetalt 65 000 kroner i TA. 2019 ble regnet å være et mer representativt år, da den totale utbetalingen var omkring 150 000 kroner. I 2020 var tilsvarende tall omkring 250 000 kroner. I tillegg kommer arbeidsgiveravgift.

En beregning viser at dersom vi setter opp satsen til 2752 fra dagens 2100, vil det gi en økt kostnad bare til AU og styremøter i NJ Frilans på omkring 60 000 kroner.

Det foreslås derfor ikke økt sats på tapt arbeidsfortjeneste ut over den årlige justeringen.

Prosjekter

Medlemmer i NJ Frilans' styre og andre medlemmer har de siste årene drevet enkelte prosjekter på vegne av NJ og/eller NJ Frilans. Det har vært uklart hvordan arbeidet med disse skal honoreres. Noe er betalt med tapt arbeidsfortjeneste, noe etter frilanssatsene osv.

Jære skriver «Det er krevende å få gjennomført prosjekter slik vi gjør i NJ Frilans i dag. En ide er om prosjektlederansvar ligger hos noen i sekretariatet.» Og Watten foreslår at det på prosjekter gis tapt arbeidsfortjeneste ut fra et høyere nivå enn i dag, men også at det gis mulighet til frilanshonorar etter dagsatsen i frilanssatsene.

Hvem som skal lede eller arbeide med et prosjekt må imidlertid avgjøres ut fra prosjektets karakter. Når NJ Frilans søker midler til et prosjekt, må forventet arbeidstid og eventuelt honorar for dette legges inn i søknaden. Noen ganger kan sekretariatet gjennomføre hele eller deler av prosjektet, noen ganger kan frilanserne gjøre det selv og i andre tilfeller må det kanskje hentes inn ekstern bistand. Dette må man ta stilling til når man utformer prosjektet. Det kommer derfor ikke et forslag knyttet til honorering av prosjektarbeid.

Lagskontingent

Medlemmer i NJ Frilans kreves for kr 180 pr år ekstra kontingent, og dette er midler NJ Frilans råder over. Totalt utgjør dette årlig inntekt på i overkant av 100 000, av dette går over halvparten til ekstra honorar til leder. Ikke alle medlemmer betaler denne kontingenten. Mange frilansmedlemmer synes de betaler mye for sitt medlemskap i NJ, og det ville være bra om lagskontingenten kunne avvikles helt. Dette er også tatt opp av den gruppa i sekretariatet som ser på mulighetene for å forenkle kontingentinnbetalingen for frilansmedlemmene. Hvis et høyere honorar for leder gis direkte fra NJ, kan bidra til at KLAV, som det kalles i internt fagspråk (les klubbavgift), kan avsluttes, ville det være bra.

Forslag til vedtak

- Honoraret for NJ Frilans tas ut av retningslinjene for lagene og vedtas for seg av NJs AU.
  - Honoraret for NJ Frilans' leder settes for 2022 til 150 000 kroner.
  - Honoraret for NJ Frilans' leder og info-ansvarlig justeres årlig sammen med andre honorarer for tillitsvalgte.
  - Det bevilges i tillegg styrehonorarmidler lik andre lag, som styret selv vedar hvordan det vil fordele.
  - Honorarene inkluderer feriepengar.
  - Honorarer til NJ Frilans' styre betales direkte til den tillitsvalgte fra NJ sentalt.
- Tapt arbeidsfortjeneste for dagsmøter beholdes på 2100 i 2021, og justeres årlig av NJs AU.
  - Tapt arbeidsfortjeneste inkluderer feriepengar.
- Tapt arbeidsfortjeneste gis til frilansere for møter over 3 timer, til:
  - Frilansere i NJs landsstyre og arbeidsutvalg
  - Medlemmer i NJ Frilans' styre og arbeidsutvalg
  - Frilansere i landsstyrenedsatte utvalg
  - Frilansere som er delegater under NJs landsmøte
  - NJ Frilans' representanter ved møter i det nordiske samarbeidet
  - NJ Frilans' representanter ved møter i EFJ og IFJ (FREG)
- NJ Frilans skal redusere lagskontingenten for frilansmedlemmene tilsvarende beløpet for lagets bevilgning til leder.